

A kényszertörlési eljárás.

Dr. Bakos-Kovács Kitti PhD.
egyetemi adjunktus

Olvasólecke
Időigénye: 30 perc

1. A kényszertörlési eljárás fogalma, jellemzői.
2. A kényszertörlési eljárás alanyai.
3. Az eljárás megindítására okot adó körülmények.
4. Eltiltás alkalmazása a kényszertörlési eljárásban.

1. A KÉNYSZERTÖRLÉSI ELJÁRÁS FOGALMA, JELLEMZŐI¹

A kényszertörlési eljárás olyan a cégbíróság hatáskörébe tartozó nemperes eljárás, melynek célja a törvényben meghatározott esetkörök fennállása esetén a cég működésének **egyszerűsített eljárási szabályok szerint történő lezárása**. Az eljárás lefolytatása a cég **jogutód nélkül történő megszűnését vonja maga után**; lebonyolítása a Ctv-ben meghatározott formalizált eljárási rend szerint zajlik a hatóságok közötti együttműködéssel és a cégbíróság egyoldalú döntési jogosultságával.

A **cégbíróság** – amennyiben az eljárás megindításának törvényi feltételei fennállnak – **hivatalból köteles** elrendelni az eljárás lefolytatását. A kényszertörlési eljárás tehát *nem a cég legfőbb szervének a döntése alapján*, hanem a törvény által meghatározott esetekben a cégbíróság ilyen tartalmú határozatának a következtében kerül megindításra.

A kényszertörlési eljárás – annak kiváltó okait tekintve – egyes esetkörökben (például a törvényességi felügyeleti eljárás során történő megszüntetnek nyilvánítás esetén) *szankciós eszközként* jelenik meg a törvénytől függetlenül működő céggel szemben. A kényszertörlési eljárás további esetkörei *az anyagi jogi jogszabályokban foglalt megszűnési okokhoz* kapcsolódhatnak abban az esetben, ha a végelszámolás lefolytatásának nincs helye. Emellett a legfőbb szerv döntése alapján indult általános szabályok szerinti vagy az egyszerűsített módon zajló *végelszámolás egyes szabályainak a megszegése esetén* is sor kerülhet a jogutód nélkül történő megszűnésre irányuló eljárások ezen speciális formájának a lefolytatására.

A gazdasági társaság jogutód nélkül történő megszűnésére irányuló ezen eljárástípus megindítása **nem függ a gazdasági társaság fizetőképességétől**. A végelszámolás szabályainak a megszegése esetén fizetőképes cégekkel szemben is lefolytatható, míg a törvényességi felügyeleti eljárás során hozott megszüntetnek nyilvánítás esetében vagy a jogutód nélküli megszűnést előidéző más ok bekövetkezése során a felszámolási eljárás helyett vagy azt megelőzően fizetésektelen cégekkel szemben is elrendelhető.

2. A KÉNYSZERTÖRLÉSI ELJÁRÁS ALANYAI

A kényszertörlési eljárás alanya a **jogutód nélkül megszűnő cég**. Az eljárás során a gazdasági társaság *legfőbb szerve nem dönthet* a cég tevékenységének a folytatásáról, a társaság átalakulásáról, egyesüléséről, szétválásáról, valamint a gazdasági társaság további működéséről sem. A cég szervei a kényszertörlési eljárás kezdő időpontját követően nem hozhatnak a kényszertörlési eljárás céljaival ellentétes döntéseket sem.

A jogszabályban meghatározott feltételek fennállása esetén a **cégbíróság** nem mérlegelhet, hanem köteles a kényszertörlési eljárást elrendelni, így annak megindítását nem mellőz-

jogutód nélkül megszűnő cég

törvényben meghatározott esetekben

cégbíróság

hivatalból

Augustine alaszkaí aktív vulkán

heti. A cégbíróság eljárási cselekményeit tekintve az eljárás során *felhívja* a hitelezőket, az egyéb érdekelteket, a tagokat és a vezető tisztségviselőket a cég vagyonával kapcsolatos adatok közlésére, valamint *dönt a cég megszüntetéséről vagy felszámolási eljárás kezdeményezéséről*. A döntési jogosítványok azonban korlátozottak abban az aspektusban, hogy a cégbíróság nem csupán a kényszertörlési eljárás megindítására, hanem annak lefolytatására is köteles, így nem határozhat az eljárás megszüntetéséről.

3. AZ ELJÁRÁS MEGINDÍTÁSÁRA OKOT ADÓ KÖRÜLMÉNYEK

A cégbíróság a kényszertörlési eljárást törvényességi felügyeleti eljárás eredményeképpen, a korábban folyamatban volt végelszámolással összefüggő okból, valamint anyagi jogi jogszabály által meghatározott esetben és más bíróság döntésének a végrehajtójaként rendelheti el:

a) Az eljárás lefolytatására sor kerülhet a cégbíróság saját hatáskörében hozott megszüntnek nyilvánító végzése alapján, amennyiben a cégbíróság **törvényességi felügyeleti jogkörében hozott szankcióként** megszüntnek nyilvánítja a céget. Szintén ebbe az esetkörbe tartozik az is, ha a cég megszüntetésére a beszámoló letétbe helyezésének az elmulasztása miatt, illetve ismeretlen székhelyű vagy adószám-törléssel érintett cég megszüntetésének az eredményeképpen kerül sor.²

b) A **korábban folyamatban volt végelszámolással összefüggő okból** kezdődik a kényszertörlési eljárás, amennyiben az önkéntes végelszámolásra irányadó *3 éves időtartamon belül* a végelszámoló a cég *törlése iránti kérelmet nem nyújtotta be* a cégbíróságnak. Ez alól egy kivétel, ha a cég a saját elhatározása alapján indult végelszámolási eljárást azért nem tudja a törvényi határidő alatt, azaz három éven belül lezárni, mert a céggel szemben hatósági eljárás van folyamatban, hiszen a folyamatban lévő peres vagy hatósági eljárások akadályát képezik a végelszámolás befejezésének.³

c) *Amennyiben végelszámolási eljárás lefolytatásának nincs helye* (azaz a társaság nem fizetőképes), kényszertörlési eljárás indul **anyagi jogi jogszabály által meghatározott megszűnési ok** bekövetkezése alapján. Ide tartozik az az esetkör, ha a társasági szerződésben meghatározott idő letelt vagy más feltétel bekövetkezett; a kkt. tagjainak száma egy főre csökkent és a változástól számított 6 hónapon belül nem jelentettek be új tagot a cégbíróságnak; vagy bt. esetében nem maradt a társaságnak bel- vagy kültagja és a változástól számított hat hónapon belül nem jelentettek be új bel-, illetve kültagot a cégbíróságnak.

d) Más bíróság határozata alapján kerül sor a kényszertörlési eljárás elrendelésére akkor, ha a jogutód nélküli megszűnést a **büntetőbíróság** határozata tartalmazza. A polgári peres bíróság határozata alapján jár el a cégbíróság, ha a bíróság a **cégalapítás érvénytelenségét megállapította**. Ezekben az esetekben a cégbíróság jogerős határozat birtokában rendeli el a kényszertörlési eljárás megindítását.

~ a kényszertörlési eljárás menete ~

A kényszertörlési eljárás az eljárás megindításáról szóló végzés **Cégközlönyben történő közzétételével** veszi kezdetét. Az eljárás érdemi része a társaság *vagyon helyzetének a felmérésére* irányul. A kényszertörlési eljárás **befejezése differenciált** abban a tekintetben, hogy a cég valamely vagyontárgyára vonatkozó adat vagy a céggel szemben

Vulkánkitörés Izlandon

fennálló követeléshez kapcsolódó információ került-e bejelentésre vagy sem, illetve hogy a cég milyen mértékű vagyonnal rendelkezik. A kényszertörlési eljárás menetének részletes bemutatására videóleckében kerül sor.

4. ELTILTÁS ALKALMAZÁSA A KÉNYSZERTÖRLÉSI ELJÁRÁSBAN⁴

Az eltiltás jogintézményének célja, hogy a súlyosan jogsértő tagi, illetve vezető tisztségviselői magatartásokat hatékonyan szankcionálja, ezáltal a forgalom biztonságát erősítse. A vezető tisztségviselők tekintetében a Ptk. 3:22. § (6) bekezdése kizárólag azt rögzíti, hogy az eltiltást kimondó határozatban megszabott időtartamig nem lehet vezető tisztségviselő az, akit eltiltottak e tevékenység gyakorlásától.

A tagok vonatkozásában a gazdasági társaságok tagjaira alkalmazva a Ptk. 3:90. § (3) bekezdése a közérdek védelme érdekében akként rendelkezik, hogy nyrt. kivétellel nem lehet gazdasági társaság tagja az, aki eltiltás hatálya alatt áll.

A Ctv. 9/C. §-a értelmében ha a cég cégjegyzékből történő törlésére kényszertörlési eljárásban kerül sor, a cégbíróság eltiltja a társaság kényszertörlési eljárás megindításának időpontjában bejegyzett vezető tisztségviselőjét, korlátlanul felelős tagját, korlátolt tagi felelősséggel működő gazdasági társaságban pedig a többségi befolyással rendelkező tagot. A rendelkezés alanyi hatálya a vezető tisztségviselőt, gazdasági társaság esetén a közkereseti társaság tagját, betéti társaság beltagját, továbbá az egyéni cég tagját, valamint mögöttes tagi felelősség nélkül működő cégek esetén a többségi befolyással rendelkező tagot fogja át.

Az eltiltásra olyan személyek vonatkozásában kerülhet sor, akik a cégjegyzékbe a kényszertörlés elrendelésének időpontjában be voltak jegyezve. Amennyiben a vagyoni helyzet felmérése során a követelések bejelentésénél merül fel adat a cég mulasztására vonatkozóan, akkor a cégbíróság mindazon személyek vonatkozásában eltiltást alkalmaz, akik a kényszertörlési eljárás megindítását megelőző egy éven belül töltötték be valamely, a fentiekben meghatározott pozíciót. Ez esetben feltétel, hogy a céggel szemben bejelentett követelések összege meghaladja a 100 000 Ft-ot.

Az eltiltás időtartama a követelés összegétől függően differenciált. Joghatása a Ctv. 9/C. §-a alapján az, hogy az eltiltott személy – legyen az akár vezető tisztségviselő vagy tag – az eltiltás időtartama alatt nem szerezhet gazdasági társaságban többségi befolyást, nem válhat gazdasági társaság korlátlanul felelős tagjává (közkereseti társaság tagjává vagy betéti társaság beltagjává), egyéni cég tagjává, továbbá nem lehet cég vezető tisztségviselője, cégvezetője, felügyelőbizottsági tagja. Az eltiltás a korábban betöltött tagi pozíciókat nem érinti, viszont az eltiltás hatálya alatt korlátolt tagi felelősségű gazdasági társaságokban a tag vagyoni szolgáltatás ellenében történő átruházással vagy ajándékozással nem növelheti tagsági részesedését akként, hogy az átruházás következtében többségi befolyással rendelkezzen. A többségi befolyás megszerzésére az eltiltás hatálya alatt is sor kerülhet például öröklés révén. Amennyiben az eltiltott személy vezető tisztségviselői pozíciót tölt be valamely cégjegyzékbe bejegyzett cégben, akkor e jogviszonya az eltiltás következtében a Ptk-ban foglalt kizáró ok beállása miatt automatikusan megszűnik. Az eltiltás tehát a fennálló vezető tisztségviselői pozíciókra is kihat.

Az eltiltásról a cégbíróság a cég törlését elrendelő végzésben vagy külön végzésben határoz, amely fellebbezéssel támadható. Az eltiltás hatálya alatt álló vezető tisztségviselőt a cégbíróság törli mindazon cég fennálló cégjegyzék adatai közül, ahol mint vezető tisztségviselő szerepel, és az eltiltás tényét a cégjegyzékben is feltünteti. Az eltiltásra vonatkozó

Vízcsepp

rendekezeseket alkalmazni kell akkor is, ha a cég törlésére felszámolási eljárásban történő megszüntetést követően kerül sor, és a felszámolási eljárást kényszertörlési eljárás előzte meg. Ebben az esetben a cégbíróság a felszámolási eljárás befejezéséről szóló értesítést követően, a cég törlését elrendelő határozatával egyidejűleg rendelkezik az eltiltásról. Az eltiltott személyekre vonatkozó adatok nyilvánosak és ingyenes céginformációként lekérhetőek.

Ha az eltiltást és a cégjegyzékből történő törlést követően nem marad vezető tisztségviselője a cégnek, mert csak egy képviselője volt, akkor a cégbíróság a törvényes működés helyreállítására és változásbejegyzési kérelem előterjesztésére hívja fel a céget. A változásbejegyzési kérelem benyújtásának az elmulasztása esetén törvényességi felügyeleti eljárás megindítására kerül sor.

A kényszertörlési eljáráshoz kapcsolódóan az eltiltás tekintetében alkalmazni kell a Ctv. 9/B. §-át is, melynek értelmében *a cégbíróság eltiltja azt a személyt, akinek felelősségét a felszámolási vagy kényszertörlési eljárás során ki nem elégített hitelezői követelésért a bíróság a Ctv. 118/A. §-a vagy 118/B. §-a alapján jogerősen megállapította és fizetési kötelezettségét nem teljesítette, feltéve, hogy a vele szemben vezetett végrehajtás eredménytelen volt.*

A tényállás szubszidiárius jellegű, abban az esetben alkalmazható, ha az eltiltásra a 9/C. § alapján egyébként nem került sor. A rendelkezés személyi hatályát tekintve egyrészt a kényszertörlési eljárás során törölt cég tagját érintheti az eltiltás abban az esetben, ha *jogerős bírósági határozat megállapítja a tag korlátlan felelősségét azért, mert a tag korlátozott felelősségével visszaélt.* A felelősség megállapítására a törvényben meghatározott feltételek szerint a tagsági részesedés átruházása esetén is sor kerülhet. A tag mellett a vezető tisztségviselő eltiltása is bekövetkezhet akkor, ha a jogerős bírósági határozat mondja ki, hogy *a vezető tisztségviselő a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezését követően ügyvezetési feladatait nem a hitelezői érdekek figyelembe vételével látta el, és ezáltal a cég vagyona csökkent, illetve a hitelezők követeléseinek kielégítése meghiúsult.*

Az eltiltás időtartama ezen jogalap alapján öt év.

Az eltiltásról csak abban az esetben rendelkezik a cégbíróság, ha *a fizetési kötelezettség teljesítése önként nem történt meg, és az ezt követő végrehajtási eljárás sem vezetett eredményre.* Amennyiben a tag vagy a vezető tisztségviselő eleget tesz a fizetési kötelezettségének, elkerülheti az eltiltás alkalmazását.⁵ A cégbíróság a végrehajtó, illetve a végrehajtást foganatosító egyéb hatóság (bíróság) elektronikus értesítése, illetve elektronikusan megküldött foglalási jegyzőkönyv alapján hivatalból meghozott végzésével tiltja el az érintett személyt.

Csak a megfelelő időben elvetett búza fejlődhet ilyen szépen!

Felhasznált irodalom, amelyet további olvasásra ajánlunk

Kommentár a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvényhez – 3:25. §; 3:22. §; 3:90. § [online] (uj.jogtar.hu; Wolters Kluwer; Budapest; 2014.)

Bánki-Horváth Mária – Bodor Mária Zsuzsanna – Gál Judit – Koday Zsuzsanna – Rózsa Éva – Vezekényi Ursula „Nagykommentár a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvényhez” (uj.jogtar.hu; Wolters Kluwer; Budapest; 2014)

Bodnár Zsuzsanna - Fézer Tamás - Metzinger Péter - Osztovits András „A cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény (Ctv.) kommentárja” (Opten Kiadó; Budapest; 2015.)

Varga István (szerk.) „A polgári nemperes eljárások joga” (ELTE Eötvös Kiadó; Bp.; 2014.)
Online elérhetőség:
https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/2011_0001_527_polgari_nemperes_eljarasok/ch02s03.html

Auer Ádám – Bakos-Kovács Kitti – Papp Tekla „Jogtár Navigátor - Gazdasági társaságok modul” (elektronikus szakanyag; uj.jogtar.hu; 2014.)

Gál Judit „A kényszertörlesztés ellentmondásai I.” (Céghírnök, 2013/3., 3-4. pp.)

Gál Judit „A kényszertörlesztés ellentmondásai II.” (Céghírnök, 2013/4., 3-4. pp.)

Végjegyzetek

¹ A képek forrása: <https://enfo.hu/node/673>;
<https://startutazas.hu/izland/reykjavik/utazas/korutazas/izlandi-kiscsoportos-csillagtura-gejzirek-es-vulkanok-szigeten-magyar-idegenvezetessel-242990>;
<https://www.agoradebrecen.hu/de/vizcsepp-3/>; <https://www.magro.hu/agrarhirek/igyvessen-oszi-buzat-aki-jot-akar-maganak/#prettyPhoto>

² BDT 2019. 4100.

³ BDT 2016. 3603.; BDT 2015. 3351.; BDT 2014. 3165.; BDT 2014. 3115.; ÍH 2010. 133.

⁴ Az eltiltásra vonatkozóan lásd még: *Csóke Andrea „Az eltiltás újraszabályozása”* (Céghírnök; 2014/4.; 8-11. pp.); *Bakos-Kovács Kitti „Eltiltás a kényszertörlesztési eljárásban”* (<https://ado.hu/cegvilag/eltiltas-a-kenyszertorlestesi-eljarasban/>; 2020. 06. 15.)

⁵ BDT 2017. 3615.; BDT 2016. 3464.

**JELLEN TANANYAG A SZEGEDI TUDOMÁNYEGYETEMEN KÉSZÜLT AZ
EURÓPAI UNIÓ TÁMOGATÁSÁVAL. PROJEKT AZONOSÍTÓ: EFOP-3.4.3-16-
2016-00014**

SZÉCHENYI 2020

HUNGARIAN
GOVERNMENT

European Union
European Social
Fund

INVESTING IN YOUR FUTURE